

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

Пояснення реалій може бути: лінгвістичним (пояснюють саме слово, його значення, іноді – етимологію); енциклопедичним (це можуть бути різні за обсягом коментарі довідково-енциклопедичного характеру, що містять пояснення самої дійсності).

Виявити і засвоїти приховану в текстах народознавчу інформацію допомагають: питання, пов'язані зі значенням слова, у тому числі з його внутрішньою формою; запитання до тексту, що дозволяють скоротити народознавчу інформацію навчального тексту до ключової лексики; коментування – роз'яснення, що стосуються конкретного слова або фрази, певного уривка або всього тексту в цілому; лінгвокраїнознавчого плану завдання, що формують навичку презентації вже відомої країнознавчої інформації з тієї чи іншої теми.

Введення етнокультурологічної інформації через зміст граматичних вправ може відбуватися: на рівні слів і словосполучень (це сприяє поповненню конкретних лексико-тематичних груп); на рівні зв'язних текстів країнознавчої тематики.

Прийом подання країнознавчих відомостей через семантику фразеологізмів та афоризмів (прислів'їв, приказок) ґрунтується на специфіці цих номінативних одиниць, які є неповторною національною особливістю кожної мови. В початковій школі досить активно (у порівнянні з іншими прийомами) використовують цей лінгвокраїнознавчий прийом викладання,

Реалізувати у викладацькій практиці прийом зорової семантизації можливо в таких варіантах: використовувати засоби наочності, спеціально створені для навчального процесу художниками-ілюстраторами, фотографами (див. оформлення підручників); використовувати картини, малюнки, фотографії, фільми, які для включення в навчальний процес підбирає вчитель; спонукати учнів створювати малюнки, достовірні в країнознавчому відношенні. Народознавчий план засобів зорової наочності є своєрідним і заслуговує (поряд зі слуховою наочністю – музичними ілюстраціями) окремого розгляду.

Перспективою подальшого дослідження є розробка конкретних напрямів лексичної та словникової роботи з одиницями лексики, що мають етнокультурний потенціал.

Література

1. Верещагин Е.М. Язык и культура: лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного/ Е.М. Верещагин, В.Г. Костомаров. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Русский язык, 1983. – 269 с.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти // Початкова школа. – 2011. – № 7. – С. 1–17.

КАЛІГРАФІЧНИЙ КОМПОНЕНТ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Сугейко Л. Г.

Херсонський державний університет, Україна

В епоху науково-технічного прогресу і бурхливого потоку інформації сучасній людині доводиться багато займатися освітою і самоосвітою. Унаслідок чого й виникла потреба у розбірливому, швидкому, гарному письмі, основи якого закладаються саме у початковій школі. Зараз можна почути багато нарікань щодо необхідності красивого письма, адже воно, на думку багатьох, є не обов'язковим. У практиці сучасної школи спостерігається послаблення якості письма, відсутність належного контролю щодо письмових робіт учнів. І, як наслідок, значно збільшилася кількість учнів, що мають індивідуальні хиби у почерку. Тому удосконалення каліграфії письма студентів є нагальною проблемою педагогічних вишів України.

Значний внесок у розробку методики навчання письма учнів початкової школи зробили українські методисти: М.С.Вашуленко, І.Ф.Кирей, О.М.Палійчук, О.Ю.Прищеп, Н.Ф.Скрипченко, В.І.Таран, В.А.Трунова, М.І.Чабайовська. Питанням каліграфічного письма займаються вчителі-практики: А.М.Заїка, В.Г.Лук'яненко, А.О.Мовчун, І.Г. Пальченко, О.М. Сафонова та інші.

Головне завдання курсу каліграфії – навчити майбутнього вчителя початкових класів правильного, чіткого, швидкого і красивого письма, виправити хиби його почерку, виробити техніку письма крейдою на класній дошці, оволодіти знаннями методики навчання каліграфії.

Поняття «графічна навичка письма» включає каліграфічний компонент – уміння правильно, чітко, швидко і красиво зображати рукописні знаки на папері, і орфографічний – знання правил використання рукописних знаків і вміння застосовувати ці правила під час письма. Усе це формується поступово. Успіх у роботі учнів залежатиме значною мірою від підготовки вчителя до роботи, від його власного письма. Якщо він сам не порушуватиме правил письма, гігієнічних вимог до нього, буде взірцем для учнів, то почерк вчителя унаслідують і його вихованці. Тільки

A MODERN STATE AND LEVEL OF THE INTELLECTUAL DEVELOPMENT OF STUDENTS OF PRIMARY EDUCATION FACULTY

Tambovska K. V.

University Ushynsky, Ukraine

In order to study the current state of affairs the research devoted to the peculiarities of the intellectual development during the studies was performed among students of pedagogical faculties.

First of all we were interested in changes of the intellectual processes quality, the general index of intelligence of future primary school teachers.

Following V. Druzhinin's study [1] about the close connection between indices of learning achievement and general intellectual development, 150 students were given three diagnostic tests to determine the level of general intelligence. The intelligence structure test developed by R. Amthauer was used for this purpose [2]. This test allows to determine not only the level of general intellectual development but also «the intellectual profile» of students by means of subtests concerning verbal and counting skills and spatial thinking. Testing was included in the process of students' educational life and took place during the study of psychological and pedagogical subjects in 2nd, 3rd and 4th courses.

The study revealed that all students could be divided into three characterological groups: those who make progress; those who regress and those who do not change the level of their intellectual development (see. Fig. 1).

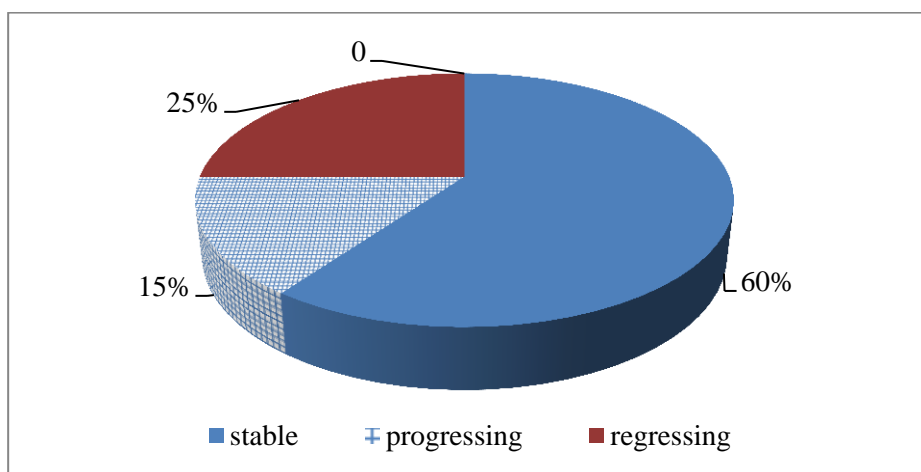

Fig. 1. The dynamics of students' intellectual development

In general, these results correlate with the general understanding of the young person's intellectual development, but can not be considered satisfactory, since the process of professional training, that coincides with the sensitive period of intellectual development, should give a higher percentage of progressive changes.

General results of the dynamics of the intellectual development indices are shown in Table 1. Determining the standards for this group, we were guided by the indicators of student achievements in the corresponding disciplines of their professional training.

Table 1

Averages of students' intellectual development according to R. Amthauer's test

Indices of intelligence	2nd course	3rd course	4th course	Norm
General intelligence index, absolute value	96,6	97,2	100,4	90-120
Verbal intelligence, %	52,0	56,0	60,0	72,0
Counting skills, %	18,0	22,0	24,0	64,0
Spatial thinking, %	18,0	20,0	20,0	64,0

As you can see from Table 1, there is quite a slow growth of future teachers' intellectual resources. Evidently, the test we used is socially determined, but it allows to define the nature of qualitative changes in this area. After analysing the stimulus material it is clear that the dynamics of changes in intelligence levels is also affected by the level of the task complexity which is decreasing with age, due to gaining experience. The impact of the higher education institution, students' mastering in new cognitive strategies training are very important, too. At the same time, as we can see from Table 1, none of the intellectual development

indices comes close to the indicator of student achievements. The best indices are observed on verbal intelligence and they are closer to the indicator of student achievements in humanities. The rate of students' counting skills and spatial thinking is a cause for concern, because these qualities are essential for primary school teachers as well as the ability to respond quickly and accurately to external events.

Upon the whole, the test results show the need to improve the intellectual capacity of students. To achieve this goal, it is highly recommended to use diagnostic methods and problems with logical exercises that positively affect students' cognitive activity and mental development.

References

1. Druzhinin, V. N. (1999). *Psihologiya obshchih sposobnostey* [Psychology of general abilities]. – SPb: Piterkom, 368 p.
2. Karelin, A. (2007). *Bol'shaya entsiklopediya psihologicheskikh testov* [A big encyclopedia of psychological tests]. – M.: Eksmo, 416 p.

ХУДОЖНІЙ ОБРАЗ – ОСОБЛИВА ФОРМА ЕСТЕТИЧНОГО ОСВОЄННЯ СВІТУ

Ткаченко А. В.

Університет Ушинського, Україна

Будь-який образ є фрагментом зовнішнього світу, який потрапив у фокус людської свідомості, став її подразником й інтеріоризований нею, постає фактом свідомості, ідеальною формою її змісту. Поза художніми образами відсутнє естетичне відображення дійсності, мистецька уява та творчість. У гносеологічному полі образ – найбільший за обсягом феномен. Історико-культурній еволюції художнього образу присвячено фундаментальні праці Е.Ауербаха, М.Бахтіна, Г.Гачева, К.Горанова, О.Лосева, О.Фрейденаберга та ін. Проте окремі аспекти зазначеної проблеми продовжують залишатися мало висвітленими.

Процес теоретичного осмислення поняття «художній образ» було започатковано античною естетикою, асоціюючись з іменами Платона та Арістотеля. Платон дав перше визначення художнього образу у поєднанні з поняттями мімесису, катарсису та «калокагатії». Для нього образи в мистецтві – копії реальних об'єктів й опосередковано вічних ідей, вельми віддаленими від істини. Тому ці образи не лише позбавлені пізнавальної цінності, але й перешкоджають пізнанню істинно сущого світу [1].

Можна окреслити низку суттєвих особливостей, властивих класичним концепціям інтерпретації художнього образу: синтетизм і цілісність підходу; акцентування основних функцій художнього образу (пізнавальної, оцінної, виховної, естетичної і т.д.); окреслення в художньому процесі 4-х взаємодіючих факторів: дійсності як джерела; обдарованої особистості художника як активного творчого начала; мистецького твору як художньої цінності; інтерпретації художньої цінності, її соціального й індивідуального сприйняття, а також критичного осмислення як підсумку й завдання процесу творчості.

Вагомий вплив на розвиток теорії художнього образу у західній естетиці здійснив феноменологічний напрям, репрезентований працями Ж.П.Сартра, Н.Гартмана та ін. Мистецтво в них – не образ дійсності, але саме є особливою дійсністю, яка перебуває у стані конфлікту з «фізичним порядком» природи та суспільства. Причому витвір мистецтва розглядається як певна даність, котра містить всю сутність буття, цілісність людського існування, що дозволяє проникнути у сутність життя й у свою власну сутність одночасно. Зазначена концепція, на думку К.Горанова, стала теоретичною основою мистецтва модернізму [3].

Мистецтво як соціокультурна реальність виконує ні з чим не порівнянну художню функцію: робить видимим невидиме, чутним нечутне, сприяє виявленню не виявленого й раніше не пережитого в людському житті. Центральним поняттям у концептуалізації естетичної культури особистості здавна постає феномен художнього образу й сукупної йому здатності до продуктивної уяви. У сучасній психолого-педагогічній літературі уявою називається здатність людини оперувати образами зовнішнього світу й виражати певний внутрішній зміст (сукупність ідей, почуттів, оцінних ставлень до життя та переживань у широкому змісті цього слова. А у контексті тяглої естетико-філософської традиції продуктивна уява інтерпретується як центральна художня здатність [2].

Художній образ – особлива форма естетичного освоєння світу, за якої зберігається його предметно-чуттєвий характер, його цілісність, життєвість, конкретність, на відміну від наукового пізнання, що подається у формі абстрактних понять. Формою мислення у мистецтві виступає художній образ. Це основа будь-якого виду мистецтва, а спосіб творення художнього образу – головний критерій приналежності до різних видів мистецтва. Образи виникають у свідомості людей під впливом реальної дійсності, сприйнятої за допомогою органів чуття. Вони є копіями, відбитками